

Svetakovci za stalnega šolskega upravitelja Ambrož Rusjan, stalni šolski upravitelj v Dobu; v Radovljici za stalnega šolskega upravitelja Drago Hude, stalni učitelj na Jesenicah, vsi po službeni potrebi.

— **Imenovanja v ministrstvu prosvete.** Za pomočnika ministra prosvete je imenovan dosednji nastavni inspektor Todor Radivojevič, za šefa oddelka za osnovno šolstvo pa Stevan Marković, ravnatelj ženskega učiteljskega v Sarajevu. Za načelnika umetniškega oddeljenja v ministrstvu prosvete je bil ponovno imenovan prejšnji načelnik tega oddeljenja gospod Risto Odavič. Dosedanji načelnik dr. Branko Senoa je bil premeščen na obrtno šolo v Zagreb, kjer je preje služboval. Za načelnika splošnega oddelka ministrstva prosvete je imenovan dosednji referent dr. Milan Glavinč. Za načelnika za srednješolsko izobrazbo v prosvetnem ministrstvu je imenovan dosednji inspektor Ilija Maričič.

— **Napredovanje v položajnih grupah:** Dr. Jože Lovrenčič, profesor na II. državni realni gimnaziji v Ljubljani iz 7. grupe I. kat. v 6. grupo I. kat.; Gjuro Iv. Lesica, učitelj v Ljubljani iz 2. grupe II. kat. v 1. grupo II. kat.; Martin Šterk, učitelj v Radečah iz 2. grupe II. kat. v 1. grupo II. kat.; Bogomir Zdošek, šolski upravitelj v Zireh iz 3. grupe II. kat. v 2. grupo II. kat.; Leopold Hladnik, šolski upravitelj v Zireh iz 3. grupe II. kat. v 2. grupo II. kat.; Rudolf Dostal, strokovni učitelj na drž. zavodu za gluhe in slihe v Ljubljani iz 2. grupe II. kat. v 1. grupo II. kat.

— **Imenovani so z ministrskim odlokom za stalne učitelje in učiteljice:** v Trzinu Josip Wider, do sedaj šolski upravitelj; Josip Špenko v Komendi; Julij Mayer za stalnega šolskega upravitelja v Dobu; Josipina Borštnik - Mikolič v Dojnjem Karteljevem; Rudolf Wagner v Mokronogu; Vida Dereani - Krašovec v Žužemberku; Josipina Herbst v Hajdini; Angela Gregorič - Mandelj v Moste; Marjeta Vodušek v Framu; Avgust Krašovec za stalnega upravitelja v Trebelnem; Vladko Rapč za stalnega učitelja v Mostah; Justina Žnidaršič v Starem trgu pri Rakeku; Branko Čeh in Vladko Voglar na deški osnovni šoli v Slovenski Bistrici; Helena Potočnik v Zalogu; Saša Dominko v Miren pri Trebnjem; Viktor Knapič v Zalec pri Laškem; Rudolf Pečjak v Trzin; Stefanija Lovrec v Žitečko vas; Vilko Grundner v Kropu; Joža Serajnik v Radovljici; Fran Mervar za šolskega upravitelja v Ambrusu; Mara Mervar - Vehovec za stalno učiteljico v Ambrusu; Ciril Dequal za šolskega upravitelja v Dvoru; Josip Križman v Kalobje; za učiteljice ženskih ročnih del: Mila Kubica v Laški trg; Miroslava Jurko-Gnus v Dol pri Hrastniku; Marija Vertovšek v Poljčane; Zora Hiti v Središče ob Dravi.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učitelstvu in šolam, posebno pa šolskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potem Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica, šte. 6.

Ocene.

— **k** Kratak repetitorij Anatomije, vadnemcem za kolegije in rigorozne po Breitensteinovih repetitorijih, poslovenil univ. profesor Dr. Janez Plečnik. I. Skelet, Splošna knjižnica št. 40. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani, 1924. Strani 80. Cena broš. Din 24.

— **P**rimerno razdelitvi Anatomije živčevja v šestoro sistemov je založba uredila izdajo »Repetitorija Anatomije« na ta način, da založi vsak sistem v posebnem broširanem zvezku »Splošne knjižnice« in sicer v zvezkih št. 40–45: I. Skelet, II. Mišičje, III. Drobje, IV. Žilje, V. Živčevje, VI. Čutila. Zadnjemu zvezku bosta še dodana splošen uvod in kazalo k skupnemu delu, s katerim vred bo vseh šestor zvezkov vezanih skupno v enotno knjigo. Pravkar je izšel prvi

teh zvezkov kot št. 40 »Splošne knjižnice«, ki obravnava »Skelet«. Knjižica, ki je prirejena po znanih Breitensteinovih repetitorijih, bo izvršino služila v prvi vrsti medicincem, za ponavljanje snovi za kolokvije in rigorozne, a tudi zdravnikom in strokovnjakom, kot priročna knjiga, ker obsega v stisnjeni, kratki obliki, a izčrpno ves sistem človeškega skeleta. Iz praktičnih razlogov repetitorija je založba izdala knjižico v malem priročnem ali žepnem formatu.

— **k** Na pravem potu. Pesmi zložil Matej Stergar, Ljubljana, Japljeva cesta šte. 2. Pesnik je 80 let star, gluhi in slepi, ne vidi več ne brati, ne pisati. Dober prijatelj mu po narekovanju napiše vse, kar treba. Le s to pomočjo je bilo mogoče spraviti na dan te važne pesmi, ki morejo zanimati vse učne zavode, izobraženo šolstvo in vsi inteligentni. Cena 3 Din. Preplačila le hvaležno sprejemajo.

— **k** Euripides, Medea. — Tragedija v petih dejanjih. Prevaj. dr. Fr. Bradač. — Založila Ig. Kleimayr & Ferd. Bamberg, d. z. o. z. v Ljubljani. Cena broširani knjigi Din 14.

Vrsto naših prevodov iz klasičnih književnosti je pravkar pomnožil prof. dr. Bradač s svojo uspešno poslovenitvijo Euripidovega veledele. Vsa naobrazena mu bo hvaležen, zakaj tragedija Jazanove soproge, barbarke in čarodejke Medee, ki v svoji osveteželjni boli na možovo iznevero umori Jazonu nevesto, tasta in končno celo svoja lastna otroka, ki ju je imela z njim, je vživel svoji strahotnosti tako pretresljivo človeška, tako večno sodobna snov, da se niti čitatelj XX. veka ne more odigniti njenemu mogočnemu dojmu. Kakor slišimo je »Medea« na repertoarju Narodnega gledališča; zato bo Bradačeva izdaja s svojim spretnim in lahkomuvenim predgovorom vsakemu gledalcu dobrodošla priročnica in vodnica. Se posebej je priporočamo tudi dijaštvu in zg. profesorjem v rabo pri klasičnem in zgodovinskem pouku.

— **k** Dr. Alfred Šerko: Živčevje človeka I. knjiga: Anatomija, Splošna knjižnica, znanstvena zbirka št. III. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna, 8^a strani 293 + VIII z 100 slikami. Cena broš. Din 150, vez. Din 160.

Naše znanstveno slovstvo, ki je prešlo komaj začetek razvoja, je v dobri našega osvobodjenja, z ustanovitvijo slovenskih srednjih in osnovnih šol in posebno slovenske univerze v Ljubljani dobilo nov razmah. Slovenska literatura učnih knjig za srednje in strokovne šole je danes že vsestranski častno zastopana, precejšnjo vrzel pa imamo v raznih panogah znanstva in še v posebnem, kar se tiče učbenikov in pomožnih knjig za našo slovensko univerzo. Posebno naša medicinska literatura je bila skoraj nenačeta. Pa tudi ta veja našega znanstvenega slovstva je v zadnjem času začela zeleneti. Dobili smo kar dve novi slovenski medicinski knjigi. Poleg repetitorija splošne Anatomije prirejenega po univ. prof. Dr. Janez Plečniku, katerega I. zvezek »Skelet« je pravkar izšel in kateremu bo sledil v kratkem še II. zvezek: »Mišičje« in potem v doglednem času še ostali sistemi, je agila založnica Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani pravkar izdala novo lepo in okusno opremljeno, bogato (s 100 slikami) ilustrirano, 293 strani oktava obsegajočo znanstveno knjigo: Dr. Alfred Šerko: Življenje človeka, I. knjiga Anatomija, ki je izšla kot III. zvezek znanstvene zbirke »Splošne knjižnice«. To novo izvršno knjigo pozdravljamo tim topleje, ker je novum v slovenski in sploh v jugoslovanski znanstveni literaturi. Knjiga obravnava v štirih delih: centralno in periferno živčevje, živčne proge in sekcijo živčevja, in podaja h koncu še zgodovinski pregled o proučevanju živčevja. Kakor je omenjeno, je knjiga, ki je tiskana na finem papirju, z zelo ličnimi tiskami, bogato ilustrirana s 100 nabornimi slikami. Napram tujejezičnim takim knjigam, ki stanejo danes horendne zneske, je nastavljena cena gotovo skromna, posebno v očigled njeni okusni in bogati opremlitvi. Te I. knjigi »Anatomija živčevja« bi imele pod istim naslovom slediti v doglednem času še II. in III. knjiga: »Fiziologija« in »Patologija«. Od sprejema te prve svojevrstne knjige v javnosti bo odvisno, ali se bo čimprej — kakor je želeli — realiziralo to obetano nadaljevanje.

— **k** Književno predznananilo. V kratkem izide v založbi Zvezne tiskarne in knjigarne Vebrov »Očrt psihologije«, ki je formalno namenjen propedeutičnemu pouku na srednjih šolah. Knjiga vsebuje v kratkih markantnih potezih osnovna vprašanja celokupne psihologije, opisne in razvojne ter je obenem zasnovana kot neobhodni ključ za ostale filozofske panoge, n. pr. za spoznavno teorijo, etiko, estetiko, psihologijo jezika, tudi metafiziko itd. Stvarno torej knjiga ne bo ustrezala samo svojemu neposrednemu namenu, temveč bo po njej s pridom segal vsak, ki si hoče pridobiti temeljne splošne psihološke naobrazbe in z njimi neobhodno podlago za uspešno umevanje in pravilno ocenjevanje ostalih filozofskih vprašanj. Fiziološki del knjige je napisal profesor dr. A. Šerko in bo torej knjiga tudi z naravoslovne strani strokovno izvršna. Posebnost na knjigi je tudi oddelek »Zgodovina psihologije« izpod peresa dr. Aime Sodnikove, ki prikazuje jasno in precizno razvoj psiholoških idej od Aristotela do naših dni. V razmerju z obširnostjo in temeljitostjo, ki je odobrena od prosvetnega oddelka, bo cena posameznemu izvodu nizka.

— **k** Predpisi za zaščito delavstva. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga. Str. 194. Cena s poštnino Din 36.

Naša industrijska, obrtna in trgovska podjetja so prišla dostikrat v zadrego in navzkrižje z inspektoratom dela, ker niso poznali predpisov, ki so veljavni za zaščito delavstva. Sedaj

je izdala vse take predpise z najnovejšimi vred Tiskovna zadruga v posebni knjigi. Knjiga obsega zakon o inspekciji dela, pravilnik o higienskih in tehničnih varnostnih odredbah v podjetjih, pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev, uredbi o odpiranju in zapiranju obratov ter pravilnik o podaljševanju delovnega časa. Na knjigo opozarjamo vse delodajalce in delojemalce.

Iz naše stanovske organizacije.

Vabila:

— **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v ponedeljek, dne 24. novembra 1924 ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopiju v Radomljah. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu poročilo tovariša Šmajdeka o učiteljski samopomoči. Odele skupnega kosila se je do 22. novembra 1924 javiti šolskemu upravitelju Antonu Krištofu v Radomljah. Udeležba strogo obvezna! Točno pol ure pred pričetkom zborovanja se istotam vrši odborova seja, katere naj se odborniki zanesljivo udeležijo.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ** ima na praznik dne 8. decembra 1924 ob poludne uri v šoli na Zidanem mostu svoje glavno zborovanje. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Letno poročilo a) tajnikovo, b) blagajnikovo. 3. Volitev odbora. 4. Volitev dveh pregledovalcev društvenih računov. 5. Določitev društvenine (proračun) za novo društveno leto. 6. Predavanje tovariša Vitka Jurko. 7. Slučajnosti. Tovarišice, tovariši! Zavedajte se svojih dolžnosti tudi napram svoji stanovski organizaciji, ki ne pozna privilegirancev, pač pa geslo »enake dolžnosti — enake pravice«. Polnoštevilne udeležbe se zato nadeja odbor.

Poročila:

— **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 2. oktobra 1924 na Gomilskem. Od 33 članov je bilo prisotnih samo 12, a to radi skrajno slabega in deževnega vremena, vsi drugi so se opravičili. Po običajnem pozdravu tov. predsednika se je zapisnik zadnjega zborovanja prečital.

Dopisi: Nato je tov. predsednik prečital dole dopise, in sicer Brzobjavko Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra s srčno zahvalo za izjavo vdanosti, katera brzobjavka se je poslala Njeg. Vel. kralju Aleksandru o priliki 50-letnice društva.

Odele »Učiteljskega zdravilišča« v Rogaški Slatini, oziroma pristopa društva ali posameznikov kot člana k zadrugi, se za enkrat ni moglo sklepiti in pride pri prihodnjem zborovanju ponovno na dnevni red.

Društvo pa pristopi kot član k »Podpornemu društvu učiteljskega naraščaja«.

Radl upokojitve vladnega svetnika in višjega šolskega nadzornika Engelberta Gangla se je vposlala na ministrskega predsednika g. Davidoviča brzobjavka z zahtevo, da odstopi od te namere.

Tovariš predsednik prečita nato poslovnimi pismi tovarišev Rad. Mejovška in Simona Goriška, ki sta odšla iz našega okraja, in sicer prvi k mariborskemu, a drugi h kočevskemu učiteljskemu društvu.

Poročila: O pokrajinski skupščini v Krškem nam je podal poročilo tovariš predsednik Zdošek, ki je ob zaključku poudarjal velik pomen skupščin ter izrazil željo, da bi se naj skupščine vsako leto udeležilo več tovarišev in tovarišic.

O glavni skupščini v Dubrovniku nam je poročala tovarišica gđc Ahtikova. Tudi ona se je priklopila želji tov. predsednika, da naj bi se glavne skupščine udeležilo več članov vsakega društva. Za svoje izvršno poročilo

je žela splošno odobravanje in predsednikovo zahvalo.

Predlogi: UJU naj se zavzame za nas, da dobimo brezplačno vožnjo po vseh železnicah v času počitnic, kakor imajo v Uniji in drugih naprednih državah v svrhu spoznavne domovine.

Sledilo je še nekaj lokalnih internih predlogov in zadev.

— **ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 4. oktobra t. l. v Rogaški Slatini. Od 67 članov navzočih 42 ter 4 gostje.

Predsednik tov. Šumer se spominja smrti vrliga tov. J. Dimnika ter težkih časov, katere preživalja zavedno učiteljstvo. Minila pa bode tudi ta preizkušnja, kdor se je boji, naj gre, nihče ne bo žaloval za njim.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri potem, ko je tov. Volavšek dobil zahtevano pojasnilo.

O državni skupščini v Dubrovniku je poročala tov. Jegličeva. Skrbno sestavljeno poročilo je prevečala stanovska navdušenost, nudila pa je tudi obilo zanimive snovi za zemljepisni pouk in nacionalno vzgojo.

V referatu »Temeljno vzgojno načelo« je tov. Verk razmotrival, v koliko se naj na polju vzgoje dosedanje izkušnje izpopolnijo z najnovejšimi pridobitvami psihoanalize.

Pri slučajnostih je bila sprejeta soglasno protestna resolucija.

Pedagoške in šolske drobtine.

— **Slovenska šola v Clevelandu.** V tekočem šolskem letu se je vpisalo v slovensko župno šolo pri sv. Lovrencu v Clevelandu 690 otrok. Zaenkrat manjka prostora za toliko učencev in se morajo otroci menjavati, da hodijo le po pol dneva v šolo. V kratkem pa uredi še štiri šolske sobe, tako da se bo lahko vršil reden pouk.

— **Učiteljski dom v Šabcu.** Učitelji podirske prosvetne oblasti so sklenili da si zgradijo v Šabcu svoj dom.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici“!

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. okt. 1924 Din 585.345-70.

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%, proti polletni odpovedi pa po 7%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vposlanih znamk za 4 Din se ne odgovarja.

Ne pozabite naročiti brezplačni album „KARO“ čevljev z dopisnico na naslov: **Dragotin Roglič, Maribor, Koroška c. 19.**

NAROČAJTE VSE ŠOLSKÉ POTREBŠČINE

UČITELJSKI TISKARNI IN TVORNICI UČIL IN ŠOLSKIH POTREBŠČIN

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA 6.